

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามเรื่อง

พฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรสวนผัก

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

แบบสอบถามเรื่อง

พฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรสวนผัก
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

แบบสอบถามเลขที่.....
ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
ที่อยู่
.....
สัมภาษณ์โดย
วันที่สัมภาษณ์
เวลาที่สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. ท่านจบการศึกษาชั้นใด
 - ไม่ได้เรียนหนังสือ
 - ระดับประถมศึกษา
 - ระดับมัธยมศึกษา
 - ระดับอาชีวศึกษา (บวช, บวส)
 - อื่น ๆ.....
4. สถานภาพการสมรส
 - โสด
 - แต่งงานแล้วแต่ยังไม่มีบุตร
 - แต่งงานแล้วมีบุตรจำนวน.....คน
 - บุตรคนที่ 1 ชื่อ.....อายุ.....ปี
 - บุตรคนที่ 2 ชื่อ.....อายุ.....ปี
 - บุตรคนที่ 3 ชื่อ.....อายุ.....ปี
 - บุตรคนที่ 4 ชื่อ.....อายุ.....ปี
5. ในครอบครัวของท่านมีสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด จำนวน.....คน
6. ภูมิลำเนาเดิมของท่านอยู่ที่ใด ถ้าท่านย้ายจากที่อื่น ท่านย้ายมาอยู่ที่นี้เป็นระยะเวลาานานเท่าใด

.....
7. ท่านประกอบอาชีพทำสวนผักมาเป็นระยะเวลาานานเท่าใด

.....
8. ท่านมีรายได้สุทธิจากการทำสวนผักประมาณปีละเท่าใด

.....
9. ท่านมีอาชีพอื่นอีกหรือไม่นอกจากการทำสวนผัก
 - มี ระบุ.....
 - ไม่มี

10. จำนวนพื้นที่ที่ท่านใช้ทำสวนผัก.....ไร่
11. ที่ดินดังกล่าวเป็นของท่านเองหรือเช่าผู้อื่น
 ของตนเอง
 ของคนในครอบครัว
 เช่าผู้อื่น ค่าเช่าประมาณปีละ.....บาท
 อื่น ๆ ระบุ.....
12. สมาชิกในครอบครัวนอกจากท่านแล้วมีผู้ใดไปช่วยท่านทำสวนผักด้วยหรือไม่
 มี
 ไม่มี (ข้ามคำถามข้อ 14)
13. ถ้ามี...มีใครบ้างที่ไปช่วยท่านทำสวนผัก
 13.1 ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี
 13.2 ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี
 13.3 ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี
 13.4 ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....ปี
14. ท่านปลูกผักทั้งหมด จำนวน.....ชนิด อะไรบ้าง
 14.1ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว.....
 15.2ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว.....
 14.3ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว.....
 14.4ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว.....
 14.5ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว.....

15. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ท่านใช้กับพืชผักแต่ละประเภท
- 15.1 ชนิดของผัก
- 15.2 สารเคมีที่ใช้ (ชื่อการค้าและชนิดของสารเคมี) (อาจมีมากกว่า 1 ชนิด)
- 15.3 ปริมาณที่ใช้ใน 1 ครั้ง
- 15.4 ช่วงระยะเวลาว่างของการเพาะปลูกที่ใช้สารเคมีดังกล่าว
(เช่น ปลูกได้ 30 วัน ฉีด 1 ครั้ง และหลังจากนั้น.....)
- 15.5 ท่านฉีดพ่นสารเคมีกี่วันจึงเก็บเกี่ยวพืชผลไปขาย
- 15.6 ปริมาณสารเคมีที่ท่านใช้ทั้งหมดในการปลูกผักแต่ละรุ่น (ปริมาณต่อ 1 ไร่)
- | | | | | | |
|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 15.1 | 15.2 | 15.3 | 15.4 | 15.5 | 15.6 |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
16. ท่านนำพืชผักที่ปลูกไปจำหน่ายโดยวิธีใด
- นำไปขายเองที่ตลาด
- มีคนกลางมารับซื้อถึงที่
- นำไปขายส่งที่ตลาด
- อื่น ๆ ระบุ.....
17. แหล่งรับซื้อหรือจำหน่ายพืชผักของท่านคือที่ใด
- ตลาดในตัวเมืองขอนแก่น
- ตลาดอื่น ๆ ในเขตจังหวัดขอนแก่น
- ตลาดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- อื่น ๆ ระบุ.....
18. ท่านมีการนำพืชผักที่ปลูกไปจำหน่ายไปบริโภคในครอบครัวของท่านเองบ้างหรือไม่
- เพราะเหตุใด
- บริโภค เพราะ.....
- ไม่บริโภค เพราะ.....

19. พืช ผัก ชนิดใดที่ท่านคิดว่ามีการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในปริมาณที่มากที่สุด และสารเคมีที่ใช้กับผักชนิดนั้นเป็นสารเคมีประเภทที่มีอันตรายมากน้อยเพียงใดต่อมนุษย์
-
-
-
-
-
20. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ท่านใช้อยู่ นั้น ท่านคิดว่ามีอันตรายหรือไม่ และมีอันตรายต่อร่างกายอย่างไรบ้าง
- [] มี ระบุ.....
- [] ไม่มี
21. ใครเป็นผู้แนะนำให้ท่านใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชชนิดที่ใช้ในปัจจุบัน
- [] ญาติพี่น้อง
- [] เพื่อนบ้าน
- [] เจ้าของร้านจำหน่าย
- [] เจ้าหน้าที่ทางเกษตร
- [] อื่น ๆ ระบุ.....
22. ท่านซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากที่ใด
- [] ร้านค้าในหมู่บ้าน
- [] ร้านค้าในเมืองขอนแก่น
- [] อื่น ๆ ระบุ.....
23. ท่านเรียนรู้วิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้อย่างไร ใครเป็นผู้สอน (ให้เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย)
-
-
-
-

24. ท่านคิดว่ามีวิธีใดบ้างที่จะสามารถป้องกันอันตรายขณะที่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนผัก
-
-
-
-
25. ท่านมีหลักหรือวิธีการที่ใช้ในการป้องกันตัวเองขณะที่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือไม่อย่างไร
-
-
-
-
-
26. ขณะที่ท่านใช้สารเคมีในสวนผัก ท่านแต่งตั้งตัวอย่างไร มีการป้องกันอันตรายจากการสูดหายใจหรือการสัมผัสกับสารเคมีหรือไม่ โดยวิธีใด
-
-
-
-
-
27. ท่านคิดว่าภากรใส่เสื้อผ้ามิดชิด และใช้ผ้าปิดจมูก จะช่วยป้องกันอันตรายจากการใช้สารเคมีหรือไม่ เพราะเหตุใด
-
-
-
-
-
28. ท่านเคยได้รับความรู้คำแนะนำหรือเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับอันตรายจากสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และวิธีการใช้สารเคมีดังกล่าว ที่ถูกต้องและปลอดภัยหรือไม่
- [] เคย จากที่ใด.....
- [] ไม่เคย

29. สารเคมีที่ท่านใช้สามารถนำมาใช้ได้เลย หรือต้องมีการนำมาตรวจหรือผสมก่อนใช้
- [] ต้องมีการตรวจหรือผสมก่อนใช้ และมีสัดส่วนในการผสมอย่างไร
-
-
- [] นำมาใช้ได้เลย (ข้ามไปถามข้อ 33)
30. ในครอบครัวของท่านใครเป็นผู้ตรวจหรือผสมสารเคมีดังกล่าวก่อนนำไปใช้ฉีดพ่นกำจัดศัตรูพืชในสวนผัก
- [] ตัวท่านเอง
- [] ใครนำไปใช้ก็จะเป็นผู้ผสม
- [] อื่น ๆ ระบุ (เพศ, อายุ).....
31. วิธีการตรวจหรือผสมสารเคมีที่จะนำไปฉีดพ่น ท่านทำอย่างไร
-
-
32. ท่านทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนผักในเวลาใดบ่อยที่สุด
- [] เช้า เวลา.....ถึง..... เหตุผล.....
- [] กลางวัน เวลา.....ถึง..... เหตุผล.....
- [] เย็น เวลา.....ถึง..... เหตุผล.....
33. ในขณะที่ท่านทำการฉีดพ่นสารเคมีในสวนผัก ท่านได้มีการพักรับประทานอาหารหรือน้ำดื่มระหว่างทำงานหรือไม่
- [] พัก (น้ำดื่มหรือรับประทานอาหาร)
- ท่านล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือน้ำดื่ม
- (ถ้าล้าง ล้างอย่างไร).....
- [] ไม่พัก (กลับมาทานอาหารที่บ้าน)
- ท่านล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือน้ำดื่ม
- (ถ้าล้าง ล้างอย่างไร).....
- [] อื่น ๆ

34. หลังจากท่านฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแล้ว ท่านรีบอาบน้ำชำระร่างกายเลยหรือไม่
- [] ใช่ เหตุผล.....
- [] ไม่ใช่ เหตุผล.....
- [] อื่น ๆ
35. ขณะที่ท่านฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ท่านมีการป้องกันส่วนต่าง ๆ ของร่างกายหรือไม่
- | | ใช้ประจำ | บางครั้ง | ไม่ใช้ |
|----------------------------|----------|----------|--------|
| 35.1 ผ้าปิดปาก ปิดจมูก | [] | [] | [] |
| 35.2 หมวก | [] | [] | [] |
| 35.3 เสื้อแขนยาว | [] | [] | [] |
| 35.4 ถุงมือ | [] | [] | [] |
| 35.5 กางเกงขายาวหรือผ้าถุง | [] | [] | [] |
| 35.6 อื่น ๆ ระบุ..... | | | |
36. ท่านเคยมีอาการผิดปกติทางร่างกายหลังจากที่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- [] เคย
- [] ไม่เคย (ข้ามไปตามข้อ 43)
37. ถ้าเคย อาการผิดปกติทางร่างกายของท่านเป็นอย่างไรอธิบายอาการที่เกิดขึ้น
-
-
-
38. ท่านมีอาการผิดปกติทางร่างกายหลังจากใช้สารเคมีฉีดพ่นในสวนผักบ่อยแค่ไหน
- [] ทุกครั้งที่มีการฉีดพ่นสารเคมี
- [] เป็นบางครั้ง (ฉีด 2-3 ครั้ง มีอาการผิดปกติ 1 ครั้ง)
- [] นาน ๆ ครั้ง (ฉีดมากกว่า 3 ครั้ง จึงมีอาการผิดปกติ 1 ครั้ง)
- [] อื่น ๆ ระบุ.....

39. ท่านจัดระดับความรุนแรงของอาการที่เกิดขึ้นอย่างไร
(รุนแรงมากมีอาการอย่างไร, รุนแรงน้อยมีอาการอย่างไร)
.....
.....
.....

40. เมื่อท่านมีอาการรุนแรงน้อย ท่านรักษาความผิดปกตินั้นอย่างไรเป็นประการแรก
[] บ่อยทั้งไว้ให้หายเอง
[] ซื้อยากินเอง
[] ไปหาแพทย์
[] อื่น ๆ

และถ้ายังไม่หายท่านทำอย่างไรต่อไป (ให้ถามกลับจนกว่าอาการจะหาย และถามระยะเวลาในการรักษาแต่ละขั้นตอน)
.....
.....
.....

41. เมื่อท่านมีอาการรุนแรงมาก ท่านรักษาความผิดปกตินั้นอย่างไรเป็นประการแรก
[] บ่อยทั้งไว้ให้หายเอง
[] ซื้อยากินเอง
[] ไปหาแพทย์
[] อื่น ๆ

และถ้ายังไม่หายท่านทำอย่างไรต่อไป (ให้ถามกลับจนกว่าอาการจะหาย และถามระยะเวลาในการรักษาแต่ละขั้นตอน)
.....
.....
.....

42. ในครอบครัวของท่านยังมีคนอื่นอีกหรือไม่ที่ เคยมีอาการผื่นบดกจากการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- มี จำนวน....คน
- คนที่ 1 เพศ.....อายุ..... อาการ.....
- คนที่ 2 เพศ.....อายุ..... อาการ.....
- คนที่ 3 เพศ.....อายุ..... อาการ.....
- ไม่มี
43. ท่านเคยทราบหรือพบเห็นว่าเพื่อนบ้านของท่านมีความผื่นบดกหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือไม่ (ถ้าเคยให้อธิบายอาการผื่นบดกที่เกิด)
- เคย อธิบาย.....
- ไม่เคย
44. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ท่านใช้บรรจุอยู่ในภาชนะที่ทำด้วยอะไร
- แก้ว
- อลูมิเนียม
- พลาสติก (กระป๋องหรือขวด)
- ถุงพลาสติก
- อื่น ๆ
45. ท่านทราอย่างไรกับภาชนะบรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทั้งหมดแล้ว
- ทั้งใบ
- นำมาใช้ประโยชน์ด้านอื่น
46. ท่านกำจัดภาชนะบรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชทั้งหมดแล้วโดยวิธีใด
- ฟังกลบ
- เผาทาลาย
- ขยายให้คนรับซื้อของเก่า
- อื่น ๆ ระบุ.....

47. ท่านนำภาชนะบรรจุสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชมาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- นำมาบรรจุน้ำดื่ม
- นำมาบรรจุอาหาร ได้แก่.....
- นำมาเป็นภาชนะใส่ของใช้ ได้แก่.....
-
- อื่น ๆ ระบุ.....

48. ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข.

กรณีศึกษา

การใช้อำนาจเสริมป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนผัก

กรณีศึกษาที่ 1

นายชู อายุ 70 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด 4 คน โดยลูกสาว 2 คน อายุ 30 ปี และ 20 ปี จะช่วยทาสวนผัก และช่วยฉีดพ่นสารเคมีด้วย ยึดอาชีพปลูกผักขายมากกว่า 40 ปี มีพื้นที่ปลูกผัก 1 ไร่ มีรายได้ต่อปีประมาณ 8,000 บาท แต่เดิมจะปลูกผักเฉพาะบางฤดู เช่น ต้นฤดูหนาว แต่ปัจจุบันจะปลูกผักทุกฤดู จะปลูกผักประมาณ 4 ชนิด ได้แก่ ผักกวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดเขียว และผักคะน้า ส่วนใหญ่จะปลูกผักกวางตุ้ง ตลอดทั้งปีประมาณครึ่งไร่ ปีหนึ่งปลูกผัก 4-5 รุ่น ถ้าฤดูแล้งจะปลูกเฉพาะผักกวางตุ้งและผักคะน้า ส่วนผักกาดขาวและผักกาดเขียวจะปลูกฤดูฝน ส่วนใหญ่จะนำผักไปขายเองที่ตลาดในเมืองขอนแก่น

การใช้สารเคมี

เวลาพ่นสารเคมีจะดูตามฉลากว่าใช้สัดส่วนเท่าไร โดยปกติจะใช้สารเคมี 1 ข้อนแกง (ประมาณ 10 ซีซี) ต่อน้ำ 20 ลิตร ถ้าเป็นฤดูของมันไม่ต้องการฉีดพ่นสารเคมีมาก ประมาณ 2-3 ครั้งก็พอ แต่ถ้าเป็นฤดูแล้งต้องการฉีดพ่นสารเคมีมาก ประมาณ 10 ครั้งต่อผัก 1 รุ่น ต้องดูแล้วแต่แมลง ถ้าแมลงไม่ตายก็จะฉีดพ่นสารเคมีซ้ำ ถ้าคือยาจะต้องซื้อยาที่มั่งคั่ง ๆ มาใช้ โดยเฉพาะฟอสตริน (เมวินฟอส) จะขาดไม่ได้ ต้องนำมาผสมกับยาอื่นจะได้ผลดี หลังจากนำกล้าผักมาปลูก พอผักตั้งตัวได้ก็จะเริ่มฉีดพ่นสารเคมี ปกติจะใช้สารเคมีผสมแล้ว 4 ปี๊บ (50 ลิตร) ต่อผักทั้งไร่ บางครั้งใช้ 3 ชนิดผสมกันคือ ฟอสตริน อีซอตริน-60 และทามารอนจะใช้สารเคมีผสมแล้ว 5-6 ปี๊บต่อ 1 ไร่ ถ้าเป็นผักกวางตุ้งจะไม่ต้องใช้สารเคมีมาก และหลายชนิดเหมือนผักอื่น(ระยะเวลาเก็บเกี่ยว : ผักกวางตุ้ง 30 วัน, ผักคะน้า 45 วัน, ผักกาดขาวและผักกาดเขียว 60 วัน) จะฉีดพ่นสารเคมีตอนเย็นเวลา 16.00 ถึง 17.00 น. โดยจะรดน้ำให้ชุ่มก่อนฉีดพ่นสารเคมี การฉีดพ่นสารเคมีตอนเย็นจะสะดวกแก่ผู้ฉีดทำให้ไม่ร้อนและไม่แพ้สารเคมีง่ายเหมือนตอนแดดร้อนและสารเคมีจะจับกับใบพืชได้นานกว่าอากาศร้อน (ถ้าอากาศร้อนแดดจัดสารเคมีจะระเหยเร็ว) ฤทธิ์ยาจะอยู่ทนกว่าแมลงไถ่ได้นาน และถ้าเห็นผักของเพื่อนบ้านงามก็จะไปถามว่าทำอย่างไร ใช้สารเคมีอะไรบ้าง และนำมาใช้ตามที่บอก ผักคะน้าจะมีการใช้สารเคมีมากที่สุดและมีอันตรายต่อร่างกาย

โรคปกติจะดูระยะเวลาเก็บเกี่ยวพืชผักหลังฉีดพ่นสารเคมีครั้งสุดท้าย จากผลากที่
ภาชนะบรรจุสารเคมี บางชนิด 3 วัน บางชนิด 7 วัน หรือบางชนิด 15 วัน ก็จะปฏิบัติตามนั้น
แต่ส่วนใหญ่จะไม่เกิน 7 วัน เพราะถ้าทิ้งไว้นานผักจะแก่เกินไป ขายไม่ได้ราคา ผักที่ปลูกจะนำ
ไปกินเองด้วยบางครั้งไม่ต้องรอให้ถึง 7 วัน ก็เอาไปกิน ใตยนำไปล้างน้ำสะอาด ๆ ก็กินได้

การปฏิบัติเมื่อฉีดพ่นสารเคมี

ปกติจะฉีดพ่นสารเคมีสลับกับลูกสาว โดยจะพยายามไม่ทำคนเดียวเพราะจะทำให้ได้รับ
หรือโดนสารเคมีมากเกินไปทำให้อันตราย เวลาฉีดพ่นสารเคมีจะอยู่เหนือลม เดินถอยหลังไม่ให้
สารเคมีถูกตัว มีการใส่เสื้อผ้าแขนยาว กางเกงขายาวเป็นบางครั้ง บางครั้งก็จะแต่งตัวตาม
สบาย เพราะจะใช้สารเคมีไม่มาก จะใช้ยาอ่อน ๆ ผสมน้อยไม่เข้มข้นเท่าคนอื่น (ปกติเพื่อนบ้าน
จะใช้สารเคมี 1 ซ่อนต่อน้ำ 10 ลิตร) จะไม่พักขณะฉีดพ่นสารเคมี และเมื่อเสร็จแล้วจะล้าง
เครื่องฉีดพ่นสารเคมีก่อน แล้วจึงอาบน้ำล้างเนื้อตัวให้เกลี้ยงด้วยสบู่ โดยคมดูไม่ให้มีกลิ่นสารเคมี
และซักเสื้อผ้าที่สวมใส่ให้สะอาด

สำหรับลูกสาวจะแต่งตัวมิดชิดตลอดเวลาฉีดพ่นสารเคมีทุกครั้ง เนื่องจากกลัวจะได้รับ
พิษจากสารเคมีขณะฉีดพ่นจะมีการระวังตัวทุกครั้งที่ฉีดพ่นสารเคมี การปฏิบัติตัวขณะฉีดพ่นสารเคมี
จะคล้ายกันคือ อยู่เหนือลมและเดินถอยหลัง รวมทั้งเมื่อฉีดพ่นสารเคมีเสร็จก็รีบอาบน้ำเหมือนกัน

อาการผิดปกติจากสารเคมีและการรักษา

เคยมีอาการผิดปกติ โดยจะมีอาการเหม็นสารเคมี คลื่นไส้ อยากจะอาเจียน ซึ่งจะ
เป็นนาน ๆ ครั้ง บางครั้งถ้าเป็นมากจะมีอาการวิงเวียนศีรษะร่วมด้วย ถ้าเป็นไม่มากเมื่ออาบน้ำ
ล้างเนื้อตัว ซักเสื้อผ้า จะทำให้อาการบรรเทาลง รู้สึกสบายตัวขึ้น แต่ถ้าเป็นมากมีอาการวิง
เวียนศีรษะร่วมด้วย จะซื้อน้ำส้ม (น้ำอัครสม) ดื่ม ช่วยไม่ให้คอแห้ง แต่ถ้าไม่หายจะกินเครื่องดื่ม
เกลือแร่ร่วมด้วย และดมยาต้ม ทำให้อาการดีขึ้น แล้วปล่อยทิ้งไว้ให้หายเอง แต่ถ้า 2-3 วัน ไม่
หายจากอาการดังกล่าวจะไปซื้อยาแก้แพ้ที่ร้านขายยามากิน รวมทั้งดื่มน้ำเกลือกิน จะช่วยทำ
อาการทุเลาขึ้น ยังไม่เคยเป็นหนักถึงกับไปหาหมอ

ลูกสาวเคยมีอาการแพ้สารเคมีเช่นเดียวกันนาน ๆ ครั้ง ที่เป็นบ่อยจะมีอาการบวม
ศีรษะ เหนือออก เหม็นสารเคมี มีน้ศีรษะ อ่อนเพลีย ก็จะไปซื้อยาแก้แพ้มาให้ลูกสาวกินอาการจะ
ดีขึ้น ไม่ต้องไปหาหมอ สำหรับเพื่อนบ้านก็จะพบอาการแพ้สารเคมีเช่นเดียวกันอยู่บ่อย ๆ

การกำจัดภาชนะบรรจุ

ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ชิ้นส่วนใหญ่จะเป็นขวดแก้ว มีส่วนน้อยที่เป็นของกระดาษเมื่อใช้สารเคมีหมดแล้วก็จะนำไปทิ้งรวมกันไว้หลาย ๆ บ้าน แล้วนำไปฝังกลบอีกครั้งหนึ่ง แต่บางทีก็จะมีเด็กมาเก็บขวดเปล่าไปขายให้กับคนรับซื้อของเก่า และจะไม่นำภาชนะบรรจุเปล่ามาใช้บรรจุของอีก เพราะคิดว่ายังมีสารเคมีติดอยู่ อันตรายมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

ปัจจุบันสารเคมีเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ถ้าไม่ใช้ก็ไม่ไ้ขาย คิดว่าสำหรับผักจะมีความจำเป็นมากกว่าพืชชนิดอื่น สมัยก่อนขายรากไม้เข้ามาทุบแช่น้ำใช้ฉีดเป็นยาฆ่าเพลี้ยได้ผลดีมาก แต่เดี๋ยวนี้สารเคมีที่ใช้อย่างยิ่งมีहनอนมาก ไม่เคยเห็นว่าผักจะมีहनอนมากเท่าปัจจุบันนี้เลย รวมทั้งอันตรายจากสารเคมีที่ใช้นี้มีมากเช่นกัน ก็ต้องพยายามไม่ทำให้สารเคมีถูกตัวมากที่สุดจึงจะป้องกันอันตรายได้

กรณีศึกษาที่ 2

นางวงเดือน อายุ 31 ปี สามีอายุ 38 ปี มีบุตรสาว 2 คน อายุ 9 ปี และ 3 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด 7 คน จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นคนจังหวัดอุดรธานี ย้ายมาอยู่ที่นี้ได้ 9 ปีกว่า ทำสวนผักมาตลอด นอกจากนี้ก็ยังทำนาด้วย ในครอบครัวจะช่วยกันทำสวนผัก 2 คนกับสามี ลูกยังเล็กไม่ได้ช่วยที่สวนผัก ใช้ที่ดินในการปลูกผักประมาณ 1 ไร่ แบ่งเป็น 20 แปลง ปลูกผัก 3-4 ชนิด ได้แก่ ผักคะน้า ผักกาดขาว ผักกวางตุ้ง และกะหล่ำดอก สำหรับกะหล่ำดอกไม่ค่อยปลูก เพราะอายุเก็บเกี่ยวนาน (ประมาณ 90 วัน) ชอบปลูกผักกวางตุ้งมากที่สุด เพราะว่าปลูกง่าย เก็บเกี่ยวได้เร็ว (ประมาณ 30 วัน) และผักกวางตุ้งไม่ค่อยมีहनอนแมลงมากเหมือนผักชนิดอื่น ทำให้ไม่ต้องฉีดยาฆ่าแมลงมากเหมือนผักชนิดอื่น จะปลูกผักประมาณปีละ 4 รุ่น มีรายได้จากการปลูกผักขายประมาณปีละ 10,000 บาท

การใช้สารเคมี

ผักกางต้งจะฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชรุ่นละ 2-5 ครั้ง แต่ถ้าเป็นผักคะน้า หรือผักกาดขาวจะฉีดพ่นสารเคมีรุ่นละประมาณ 10 ครั้ง (ผักคะน้าอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 45 วัน ผักกาดขาวอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 60 วัน) หน้าหนาวผักจะปลูกง่าย งามดี แต่มีราคาถูกลง ถ้าเป็นหน้าแล้ง ผักจะมีราคาดี แต่ปลูกยากกว่า สำหรับหน้าฝนก็ปลูกผักยากเช่นกัน แต่ราคาดี ส่วนใหญ่จะตัดผักนำไปขายเองที่ตลาด ถ้านั่งขายเองจะได้ราคาสูงกว่า แต่ถ้าขายส่งตามแผงราคาจะถูกลง เวลาหน้าผักไปขายก็จะตัดผักไปขายวันละแปลงจนกว่าจะหมด บางครั้งแม่ค้าจะเข้าไปรับซื้อตามสวน ผักที่เก็บขาย จะรอทิ้งระยะเวลาลงจากฉีดสารเคมีครั้งสุดท้ายก่อนเก็บไปขาย ถ้าเป็นกะหล่ำดอกจะรอ 7 วัน จึงจะเก็บขาย ส่วนผักคะน้าบางครั้งฉีดสารเคมีได้ 3 วัน มีคนมาซื้อก็จะเก็บขาย แต่จะล้างน้ำก่อน บางครั้งเพิ่งฉีดสารเคมีตอนเย็นเสร็จ ก็มีแม่ค้ามารับซื้อไม่ค่อยอยากขายให้ แต่เกรงใจเพราะแม่ค้าจะไม่มีผักไปขาย พอตัดผักเสร็จจะรู้สึกฉิวเหม็นสารเคมี บางทีก็จะเวียนศีรษะและผักที่เก็บในถุงพลาสติก ถ้าเปิดถุงพลาสติกออกจะเหม็นกลิ่นสารเคมีโชยออกมา รวดมากถ้าแม่ค้ามารับซื้อตามสวนจะมีการตัดผักก่อนกำหนดเก็บเป็นประจำ แต่ถ้าจะเก็บผักไปขายเองจะรดน้ำเช้า กลางวัน บ่าย ประมาณ 2-3 วันก่อน แล้วจึงตัดผักไปขาย โดยจะตัดผักตอนเช้ามีเวลาประมาณตี 3 ถึง 4 เมื่อตัดผักเสร็จจะเอาใส่เชิงล้างน้ำอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปขาย เคยได้ยินเรื่องผักจุ่มสารฟอร์มาลีน เพื่อให้ผักสดและอยู่ได้นาน แต่ในหมู่บ้านไม่มีใครทำ คิดว่าเป็นผักจากทางไกลเพื่อให้ผักสดนาน สำหรับผักที่คิดว่ามีการใช้สารเคมีมากคือ ผักคะน้า และกะหล่ำดอก มีแมลงมากถ้าไม่ฉีดพ่นสารเคมีจะทำให้ผักไม่สวย ขายไม่ได้ราคา สารเคมีที่ำซึกก็มีอันตรายมากทำาให้แพ้

การปฏิบัติเมื่อนีตพ่นสารเคมีและอาการผิดปกติจากสารเคมี

เวลาฉีดพ่นสารเคมีจะใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ใส่รองเท้าน้ำบูต ถุงมือยางดำ ใช้หน้ากาก (3 M) ปิดจมูก เอาผ้าขาวม้าพันศีรษะ ใส่หมวกครอบทับและจะใช้ถุงนอย (พลาสติก) นามาล้าง ตัดเป็นคอ แขน นามาใส่ทับเป็นเสื้อตัวยาว ป้องกันไม่ให้สารเคมีถูกตัวเพราะถ้าไม่ป้องกันวิธีนี้เวลาเหงื่อออกจะเปียกเสื้อผ้า ทำให้พายุเข้าไปถูกตัวจะรู้สึกเย็น ๆ ตัว เคยอ่านที่ฉลากบรรจุสารเคมีเขียนบอกไว้ว่าเป็นยาคุมขิมจึงกลัวอันตราย จึงตัดแปลงเอาพลาสติกคลุมทับเอง เพราะเคยเกิดอาการแพ้สารเคมีมาก่อน โดยมีอาการคลื่นไส้ เวียนศีรษะ อาเจียน เหงื่อออก มือเท้าเย็น เวลาฉีดพ่นสารเคมีเสร็จจะรีบอาบน้ำล้างเนื้อตัวให้สะอาด ช้อน้ำส้ม (น้ำอัด

ลม) มาดื่มจะช่วยแก้อาการแพ้ได้ดี และเคยได้ยินชาวบ้านพูดกันว่าถ้าดื่มน้ำส้มหลังฉีดพ่นสารเคมี จะช่วยล้างท้องล้างไส้ให้สะอาด ซึ่งมีการปฏิบัติวิธีนี้แพร่หลายทั่วไปในหมู่ผู้ใช้สารเคมีฉีดพ่นในสวน ผักแต่ถ้าดื่มแล้ว 1 วัน ยังไม่หายก็จะไปซื้อยาแก้แพ้ (ที่ร้านขายยา) กิน บางครั้งก็จะกินควบกันไปทั้ง 2 อย่าง (น้ำส้มและยาแก้แพ้) ประมาณ 2 วัน ก็จะหาย ยังไม่เคยเป็นมากจนต้องไปหาหมอ แต่เคยได้ยินว่าเพื่อนบ้านแพ้ยาอาเจียน หมอศสดีต้องไปให้หมอล้างท้อง เวลาที่ตนเองฉีดพ่นสารเคมีจะไม่เคยหยุดพักดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารเลย จะต้องทำให้เสร็จก่อนแล้วอาบน้ำให้สะอาด แต่บางครั้งก็ยังมีอาการแพ้บ้าง แต่ไม่บ่อย

สำหรับสามีนั้น จะฉีดพ่นสารเคมีบ่อยกว่าตนเอง และจะมีอาการแพ้สารเคมีทุกครั้งที่ฉีดพ่นสารเคมี เวลาฉีดพ่นสารเคมีก็จะใส่เสื้อผ้าธรรมดา เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ใช้ผ้าขาวม้ารพกปิดปาก ปิดจมูก แต่ไม่ได้ใช้ถุงพลาสติกปิดทับเสื้อผ้าอีกชั้นหนึ่งเหมือนอย่างตนเอง พอฉีดพ่นสารเคมีเสร็จก็จะไปสูบบุหรี่ (บุหรี่ปริมาณจากมวน) และไม่ยอมอาบน้ำทันที เคยเตือนแต่สามีไม่สนใจทำ และไม่กลัวอันตรายที่จะเกิดขึ้นเลย สามีเคยมีอาการแพ้สารเคมีที่เป็นมากก็จะอาเจียนและปวดศีรษะ ซื้อยาแก้แพ้กินและดื่มน้ำส้ม วัน 2 วันก็หาย บกดีสามีจะดื่มน้ำส้มประจำหลังฉีดพ่นสารเคมี

การกำจัดภาชนะบรรจุ

สารเคมีที่ใช้จะบรรจุในภาชนะที่เป็นขวดแก้ว เมื่อมีการใช้สารเคมีหมดแล้วก็จะกองทิ้งไว้ในสวน ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์อะไร เวลามีคนมารับซื้อของเก่าก็จะมีเด็ก ๆ มาเก็บไปขายได้เงินนิดหน่อยไปซื้อขนมกินกัน ส่วนใหญ่ก็จะเป็นเด็ก ๆ ในหมู่บ้านที่วิ่งเล่นกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องสารเคมีนั้น คิดว่าถึงแม้ว่าสารเคมีจะมีอันตรายต่อผู้ใช้ แต่หลีกเลี่ยงไม่ได้มีความจำเป็นต้องใช้ ถ้าไม่ใช้ก็จะเสียหายขายไม่ได้ เคยมีเจ้าหน้าที่มาอบรมการป้องกันอันตรายและมาแนะนำให้กางมุ้งครอบผัก แต่ไม่ได้ทำตามเพราะลำบากและเสียค่าใช้จ่ายสูงคิดว่าควรให้คำแนะนำที่ทำได้ ง่ายต่อการปฏิบัติ มีบางส่วนฝึกทดลองใช้มุ้งกางให้ผัก แต่ทำได้ไม่นานก็เลิก เพราะไม่สะดวกเวลารดน้ำผักและไม่ทนมุ้งก็เสียหายขาด จึงไม่มีใครทำตาม แต่ก็คิดว่า เป็นวิธีการที่ดีที่ช่วยป้องกันแมลงได้ผล แต่ไม่คิดจะทำวิธีนี้

กรณีศึกษาที่ 3

นางเจ็ม อายุ 35 ปี สามีอายุ 42 ปี มีบุตร 3 คน เป็นหญิงอายุ 15 ปี บุตรชายอายุ 14 ปี และ 6 ปี เกิดและเติบโตที่นี่ อดบิคารมาการค้าทำสวนผักมาตั้งแต่ตนเองยังเด็ก และเริ่มทำสวนผักตั้งแต่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปัจจุบันมีพื้นที่ทำปลูกผักที่เป็นของตนเอง 1 ไร่ มีรายได้จากการปลูกผักขายประมาณปีละ 18,000 บาท โดยจะปลูกผัก 2 ชนิด คือ ผักคะน้า และผักกวางตุ้ง และจะปลูกผักตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังทำนาและรับจ้างทั่วไปด้วยผักที่ปลูกจะมีแม่ค้ามารับซื้อถึงสวนผัก ไม่ได้นำผักไปขายที่ตลาดเอง เพราะต้องเสียเวลามาก ตนเองไม่มีเวลาต้องทำงานบ้านและดูแลลูกด้วย

การใส่สารเคมี

สารเคมีที่ใส่จะมี 3 ชนิด คือ ฟอสตริน ซูมิไซดิน และแอนทาโคโน โดยจะนำมาผสมกันสำหรับฟอสตริน และซูมิไซดิน จะใส่อย่างละ 50 C.C. ผสมน้ำ 20 ลิตร และจะผสมแอนทาโคโนปริมาณเล็กน้อยลงไปด้วย โดยจะฉีดวันที่ 1 เว้น 3 วัน ฉีดครั้งหนึ่งและเว้น 4-5 วัน ฉีดพ่นสารเคมีอีกครั้งหนึ่ง สำหรับผักคะน้าถ้ามีหนอนมาก ก็จะฉีดพ่นสารเคมีติด ๆ กันเป็นเวลา 3 วัน แล้วจึงเว้น 4-5 วัน จึงฉีดพ่นอีกครั้งหนึ่ง ผักที่มีการฉีดพ่นสารเคมีมากที่สุดนั้นคิดว่าเป็นผักคะน้า เนื่องจากมีหนอนแมลงมาก เวลาตวงผสมสารเคมีจะใช้วิธีเทสารเคมีใส่จานถึงฉีดก่อน แล้วใส่ตาม ใช้สายฉีดคนให้เข้ากัน เวลาฉีดพ่นสารเคมีจะกระทำในตอนเย็นเวลาประมาณ 15.00 น. ถึง 16.00 น. จะไม่ทำห้วงเวียงศีรษะ เนื่องจากแดดไม่ร้อนจัด และเป็นการป้องกันไม่ให้แมลงมากินผักในตอนเย็น (แมลงจะออกหากินตอนเย็น)

ผักที่เก็บขายจะทิ้งระยะเวลาหลังการฉีดพ่นสารเคมีครั้งสุดท้ายประมาณ 7 วัน จึงเก็บขาย ผักที่ปลูกจะนำมากินเองในครอบครัวด้วย เพราะทิ้งระยะเวลาจะปลอดภัยจากสารเคมีแล้ว และเวลากินก็กินมาล้างให้สะอาด ถึงซื้อผักของคนอื่นก็จะมีสารเคมีเช่นเดียวกัน คิดว่าไม่มีอันตรายถ้าทิ้งระยะเวลาหลังฉีดพ่นสารเคมีไว้นานหลาย ๆ วัน

การปฏิบัติเมื่อนีตพ่นสารเคมี

เมื่อมีการฉีดพ่นสารเคมีจะใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ใช้ผ้าขาวม้าปิดจมูก ใส่หมวก สวมรองเท้าแตะ ขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีก็จะไม่หยุดพักดื่มน้ำและรับประทานอาหาร เมื่อนีตพ่นสารเคมีเสร็จจะรีบอาบน้ำทันที เนื่องจากจะมีกลิ่นสารเคมีติดตัวทำให้เหม็นและเหนียวตัว ถ้าไม่รีบอาบน้ำจะทนไม่ได้ หลังการฉีดพ่นจะดื่มน้ำส้ม (น้ำอัดลม) และกินยาแก้แพ้ครั้งละ 2 เม็ด เป็นประจำ

ผู้ช่วยฉีดพ่นสารเคมีจะมีสามอีกรูหนึ่ง โดยจะไม่ได้ให้ลูกมาช่วยในการผสมสารเคมีหรือนีตพ่นสารเคมี โดยสามอีกรูจะมีวิธีการปฏิบัติตัวเช่นเดียวกันกับภรรยา

อาการผิดปกติจากสารเคมีและการรักษา

เคยมีอาการผิดปกติจากสารเคมีเป็นบางครั้ง อาการที่พบส่วนใหญ่จะคลื่นไส้ วิงเวียนศีรษะ และปวดศีรษะ เมื่อนีตมีอาการดังกล่าวจะซื้อยากินเองก็จะหาย สำหรับสามีเคยมีอาการผิดปกติจากสารเคมีเช่นกัน เคยมีอาการรุนแรงโดยมีไข้ วิงเวียนศีรษะ และอาเจียน ต้องนำส่งโรงพยาบาลรักษาอาการ และเคยมีเพื่อนบ้านที่มีอาการผิดปกติจากสารเคมีต้องนำส่งโรงพยาบาลเช่นเดียวกัน

การกำจัดภาชนะบรรจุ

ภาชนะบรรจุสารเคมีที่หมดแล้ว จะเก็บรวบรวมไว้ขายให้คนรับซื้อของเก่าที่เข้ามารับซื้อในหมู่บ้าน แต่ในบางครั้งก็จะทิ้งลงในห้วยน้ำใกล้ ๆ ไม่เคยนำภาชนะกลับมาใช้ใส่ของอีกเนื่องจากกลัวพิษของสารเคมี

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

คิดว่าการทำงานผักต้องมีการใช้สารเคมีช่วยด้วยเสมอ อยากได้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้สารเคมี ชนิดของสารเคมีที่เหมาะสมกับผักที่ปลูก และการป้องกันอันตรายจากสารเคมี เนื่องจากไม่เคยได้รับความรู้หรือคำแนะนำทางด้านนี้เลย คิดว่ามีความสำคัญมากเพราะปัจจุบันหนอนแมลงมีมากขึ้น สารเคมีก็มีมากและอันตรายก็มีมากขึ้นเช่นเดียวกัน

กรณีศึกษาที่ 4

นายสม อายุ 39 ปี ภรรยาอายุ 33 ปี มีบุตรชาย 2 คน อายุ 15 ปี และ 8 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นคนที่ทำสวนผักมานานประมาณ 20 ปี มีภรรยาช่วยทำสวนผักด้วย แต่ลูก ๆ ทั่วไปได้ให้ช่วยทำสวนผัก มีพื้นที่ปลูกผักทั้งหมด 4 ไร่ 2 งาน มีรายได้จากการปลูกผักขายประมาณ 20,000 ถึง 40,000 บาทต่อปี ขึ้นอยู่กับปริมาณผักที่ปลูกในแต่ละปี (บางครั้งไม่ได้ออกผลทุกฤดูกาล) นอกจากนี้ยังมีอาชีพทำนาอีกด้วย ผักที่ปลูกเป็นประจำได้แก่ ผักคะน้า ผักกาดขาว ต้นหอม และมะเขือ ผักที่ปลูกจะมีทั้งนำไปขายเองที่ตลาดเมืองขอนแก่น และมีแม่ค้ามารับซื้อที่สวนผัก

การใช้สารเคมี

ผักที่ปลูกจะใช้สารเคมีหลายชนิดมาผสมกัน และผักที่ปลูกอยู่นี้ก็จะใช้สารเคมีที่เหมือนกัน สารเคมีที่ใช้ได้แก่ พอสตริน ไรลิดอน แลนเนต โดกูไรออน Z (ไตรมีลดีออก พอร์เต้) และ ทามารอน เป็นต้น ความเข้มข้นของสารเคมีที่ใช้จะขึ้นอยู่กับความซุกซมของแมลงและชนิดของผัก ส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีทั้งหมดประมาณ 2-5 ซ่อนแกงต่อน้ำ 10 ลิตร ถ้าเป็นมะเขือจะใช้สารเคมีรวม 5 ซ่อนแกงต่อน้ำ 10 ลิตร เสียค่าใช้จ่ายในเรื่องสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชประมาณ 7,000 บาทต่อผัก 1 ไร่ (มะเขือจะมีอายุนาน สามารถเก็บผลไปขายได้เรื่อย ๆ ถึง 1 ปี) และฉีดสารเคมีทิ้งไว้ 7 วัน จึงจะเก็บไปขาย สำหรับผักคะน้า ต้นหอม และผักกาดขาวจะมีการฉีดพ่นสารเคมีทุก ๆ 3-5 วัน ผักแต่ละรุ่นจะใช้จ่ายค่าสารเคมีประมาณ 1,000 บาทต่อ 1 ไร่ แต่ผักกาดขาวจะเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสารเคมีฉีดพ่นมากกว่า เนื่องจากอายุเก็บเกี่ยวผักประมาณ 60 วัน และมีแมลงค่อนข้างมาก ผักคะน้า ต้นหอม และผักกาดขาวจะฉีดพ่นสารเคมีทิ้งไว้ประมาณ 4 วัน จึงเก็บขาย

ถ้าจะนำผักที่ปลูกไปบริโภคจะรอหลังจากฉีดพ่นสารเคมีหลาย ๆ วัน แล้วจึงเก็บไปบริโภค โดยจะล้างและทำให้สุกก่อนบริโภค

ผักกาดขาวและผักคะน้าจะมีการใช้สารเคมีมากที่สุด คิดว่าสารเคมีที่ฉีดพ่นข้างจะมีอันตรายพอสมควรกับคน ถ้ามีหนอนหรือบุงมากก็จะมีกลิ่นคาวสารเคมีน้อยและใช้สารเคมีมากและถ้าหนอนหรือบุงมีไม่มากก็จะมีกลิ่นคาวสารเคมีน้อยและไม่ค่อย

สารเคมีที่ใส่จะถามจากเพื่อนบ้าน เจ้าของร้านขายสารเคมีแนะนำ และเคยมีบริษัทขายสารเคมีเข้ามาแนะนำในหมู่บ้าน สำหรับวิธีการใช้หรือการป้องกันอันตรายก็จะได้จากทางร้านขายสารเคมีบ้าง จากประสบการณ์ของตัวเองด้วย มีเจ้าหน้าที่มาแนะนำรวมทั้งจากการดูทีวีที่มีการแนะนำเกี่ยวกับทางด้านนี้ด้วย

การปฏิบัติเมื่อนีตพ่นสารเคมี

ปกติจะช่วยกันฉีดพ่นสารเคมีกับภรรยาโดยเปลี่ยนกันทำงานบางครั้ง เวลาพ่นสารเคมีจะใส่สารเคมีลงถังฉีดและใส่หน้ากาก รวมทั้งเขย่าถังฉีดให้สารเคมีเข้ากัน จะฉีดพ่นสารเคมีในตอนเย็นช่วง 16.00 น. ถึง 18.00 น. เนื่องจากอากาศเย็นจะทำให้ไม่วิงเวียนศีรษะเวลาฉีดพ่นสารเคมี โดยจะสวมเสื้อแขนยาว กางเกงขายาวและใช้หมวกที่หมวกคลุมศีรษะและใบหน้า แต่จะไม่ใส่ถุงมือเพราะรู้สึกไม่สะดวกเวลาทำงาน รองเท้าบางครั้งก็ไม่ใส่ เวลาฉีดพ่นสารเคมีจะยืนเหนือลมเสมอ ไม่ให้ลมพัดสารเคมีมาถูกตัว จะฉีดพ่นสารเคมีจนเสร็จแล้วจึงล้างมือด้วยมะขามหรือมะนาว ฟอกสบู่หรือฟองซักฟอกให้หมดกลิ่น แล้วจึงอาบน้ำและซักเสื้อผ้าให้สะอาด ถ้าไม่อาบน้ำจะเหม็นสารเคมีจนทนไม่ได้

สำหรับมะเขือจะมีการฉีดพ่นสารเคมีทั้งเช้าและเย็น ตอนเช้าก็จะเริ่มเวลาประมาณ 6.00-7.00 น. เนื่องจากดอกมะเขือจะบานตอนเช้า ทำให้รับสารเคมีที่ฉีดเอาไว้ได้ เป็นการป้องกันแมลงมากัดกินดอกมะเขือให้เสียหาย ฉีดพ่นสารเคมีเสร็จก็จะทำความสะอาดร่างกายให้สะอาดเหมือนการฉีดพ่นสารเคมีตอนเย็น

อาการผิดปกติจากสารเคมีและการรักษา

เคยมีอาการผิดปกติจากการฉีดพ่นสารเคมีในสวนผักเป็นบางครั้ง อาการที่เคยเป็นก็คือ ปวดเมื่อย ปวดศีรษะ มวนท้อง เหนื่อยซึมตามมือเท้า ใจสั่น คลื่นไส้และคอแห้ง สำหรับภรรยาที่เคยมีอาการวิงเวียนศีรษะ คลื่นไส้ และอาเจียน จากการฉีดพ่นสารเคมี อาการที่เป็นน้อย ๆ ก็จะมีอาการวิงเวียนศีรษะเป็นห่าง ๆ ถ้าเป็นก็จะซื้อน้ำส้ม (น้ำอัดลม) ดื่ม ถ้าไม่ดีขึ้นก็จะไปซื้อยาแก้แพ้กินเอง แต่ถ้าเป็นมาก ๆ เช่น มีอาการปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ก็จะไปหาหมอรักษาอาการก็จะหาย เคยมีเพื่อนบ้านมีอาการมากต้องไปหาหมอและให้น้ำเกลือ สำหรับตนเองและภรรยาส่วนใหญ่จะมีอาการไม่ค่อยมาก

การกำจัดภาชนะบรรจุ

สารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชมีหลายชนิด บางชนิดก็บรรจุขวดแก้ว เป็นกระป๋อง อลูมิเนียม และมีทั้งที่เป็นภาชนะทำด้วยพลาสติก เมื่อใช้สารเคมีหมดแล้วก็จะกองภาชนะเปล่าทิ้งไว้ตามสวน ถ้ามีคนรับซื้อของเก่าเข้ามาบางครั้งก็จะเก็บขายด้วย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

ในการทาสวนผักมีความจำเป็นต้องใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงมาก และใช้น้อยกว่าพืชชนิดอื่น แต่ตนเองยังไม่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายขณะฉีดพ่นสารเคมีที่ใช้ได้ผล อยากให้มีการช่วยเหลือเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันขณะฉีดพ่นสารเคมีที่เหมาะสมและป้องกันอันตรายได้ เพราะเคยซื้อตามร้านค้า คุณภาพไม่ค่อยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้ากากปิดจมูกและถุงมือที่ซื้อใช้ไม่มีคุณภาพไม่ค่อยดี

กรณีศึกษาที่ 5

นายนิกร อายุ 28 ปี ยังโสด จะช่วยกันกับมารดาอายุ 63 ปี ทาสวนผัก จบการศึกษาระดับ ปวท. (พาณิชยการบัญชี) เกิดและเติบโตที่นี่ เริ่มทาสวนผักมาประมาณ 4 ปีแล้ว มีรายได้จากการทาสวนผักขายประมาณปีละ 30,000 บาท ropy ไร่ที่ดินปลูกผักประมาณ 1 ไร่ นอกจากนี้ยังทำนาอีกอาชีพหนึ่งด้วย ที่ดินที่ซื้อมาทำสวนผักเป็นของตนเอง ไม่ได้เช่าผู้อื่น ผักที่ปลูกประจำคือผักกวางตุ้ง เพราะว่ามีระยะเวลาเก็บเกี่ยวหลังปลูกสั้นกว่าผักชนิดอื่น ผักที่ปลูกขายนี้จะมีคนกลางมารับซื้อประจำที่สวนผักเพื่อนำไปขายในตลาดเมืองขอนแก่น

การใช้สารเคมี

สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้นานสวนผักจะใช้หลายชนิดผสมกัน ที่ใช้น้อยได้แก่ ฟอสตริน โพลีคอน โดกุโรออน และคีดีที ถ้าแมลงชุกชุมจะใช้สารเคมีหลายชนิด ปกติจะใช้สารเคมีประมาณ 2 ผาแกลลอนต่อน้ำ 10 ลิตร ฉีดพ่นประมาณ 2-3 วันต่อครั้ง แต่แต่ละครั้งจะใช้สารเคมีประมาณ 2 ขวด (ขวดละ 500 กรัม) ผักแต่ละรุ่นจะใช้สารเคมีเสียค่าใช้จ่ายประมาณ

700-1.000 บาทต่อไร่ การฉีดพ่นสารเคมีจะทำงานตอนเย็นเวลาประมาณ 16.00-17.00 น. ถ้าฉีดพ่นสารเคมีตอนแดดจัดจะทำให้สารเคมีลวกผัก ไข่เหี่ยวไหม้ได้ สารเคมีที่ใช้จะขอคำแนะนำจากเพื่อนบ้านที่ใช่แล้ว! ได้ผลการกำจัดหนอนแมลง และเชื้อสารเคมีจากร้านค้าในตัวเมืองขอนแก่น เวลาจะใช้จะดูวิธีการใช้สารเคมีจากคำอธิบายที่ฉลากภาชนะบรรจุสารเคมี อัตราส่วนในการผสมสารเคมีจะผสมให้มีความเข้มข้นค่อนข้างสูง เพื่อการควบคุมหนอนแมลงให้ได้ผล คิดว่าสารเคมีที่ใช้มีอันตรายต่อร่างกายคน เวลาใช้ก็จะระมัดระวังอันตราย ถ้าไม่ระวังจะทำให้แพ้สารเคมีได้

ผักที่ปลูกขายนี้จะนำมาบริโภคเองด้วย โดยจะเว้นระยะหลังฉีดพ่นสารเคมีนาน ๆ และจะนำมาล้างให้สะอาด คิดว่าจะปลอดภัยจากสารเคมี

ผักที่ปลูกขายกันนี้มีความคิดว่าการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชกันมาก โดยเฉพาะผักกาดขาวจะมีการใช้สารเคมีเปลืองมาก และมีอันตรายสูง

การปฏิบัติเมื่อฉีดพ่นสารเคมี

ในการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนผักนั้น บทดีจะทำเองเป็นประจำ โดยมีราคาช่วยบ้างในบางครั้งแต่ไม่บ่อยมาก ซึ่งในการทำงานทุกครั้งจะยึดหลักปฏิบัติประจำอยู่คือ การยืนอยู่เหนือลม สวมเสื้อแขนยาว และกางเกงขายาว แต่คิดว่าถ้าจะป้องกันอันตรายให้ได้ผลจริงๆ จะต้องมีการปิดปาก ปิดจมูก และสวมถุงมือขณะฉีดพ่นสารเคมีด้วย สำหรับการสวมเสื้อผ้าธรรมดา ก็คิดว่าสามารถป้องกันสารเคมีไม่ให้มาสัมผัสกับผิวหนังได้ ขณะที่มีการผสมสารเคมีจะพยายามไม่ให้สารเคมีมาสัมผัสถุงมือด้วย โดยจะเทสารเคมีลงไปในก่อนแล้วจึงเทน้ำตาม ไม่ต้องคนน้ำใบฉีดพ่นได้เลย และจะฉีดพ่นสารเคมีให้เสร็จแล้วจึงอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย อีกทั้งกว่าจะพ่นสารเคมีเสร็จก็จะเป็นเวลาเย็นพอดี ใต้เวลาอาบน้ำก็ได้อยู่แล้ว แต่ถ้ามีการฉีดพ่นสารเคมีก็จะพยายามล้างสารเคมีออกจากร่างกายให้หมด

อาการผิดปกติจากสารเคมีและการรักษา

เคยมีอาการผิดปกติจากสารเคมีที่ใช่ โดยจะมีผื่นแดงที่ผิวหนังบริเวณที่สัมผัสถุงมือติดกับสารเคมี โดยจะมีอาการทุกครั้งที่มีการฉีดพ่นสารเคมี ซึ่งคิดว่าเป็นอาการเล็กน้อยไม่รุนแรงมาก เมื่อมีอาการผื่นแดงก็จะปล่อยให้ตัวเองหายเอง ไม่ได้รักษาหรือปฏิบัติตัวอื่นใดที่พิเศษกว่าปกติ

สำหรับอาการผิดปกติอื่น ๆ นั้น ไม่เคยเป็น แต่คิดว่าถ้ามีอาการเวียนศีรษะหรือหมดสติก็คงจะมี ความรุนแรงมาก ถ้าใครมีอาการเช่นนั้นก็ควรจะไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล สำหรับมารดาของ ตนเองนั้นไม่เคยมีอาการผิดปกติจากพิษสารเคมีที่ซ้ำ และก็ไม่เคยพบเห็นเพื่อนบ้านว่ามีอาการผิด ปกติหรือเจ็บป่วยจากพิษสารเคมีด้วย

การกำจัดภาชนะบรรจุ

สารเคมีที่ซ้ำส่วนใหญ่จะบรรจุในขวดแก้ว หรือกระป๋องอลูมิเนียม บางครั้งก็บรรจุใน ภาชนะทำด้วยพลาสติก เมื่อใช้สารเคมีหมดแล้วก็จะทิ้งไว้ตามป่าหญ้าข้าง ๆ แปลงปลูกผักไม่ได้นำ มาใช้ประโยชน์อะไรอีก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

มีความคิดเห็นที่ว่าสารเคมีที่ใช้กันอยู่ทั่ว ๆ ไป ในสวนผักนั้นมีอันตรายมาก ซึ่งถ้ากิน เข้าไปเพียงนิดหน่อยก็ทำให้ตายได้ทันที ดังนั้นเวลาที่นำสารเคมีมาใช้หรือขณะฉีดพ่นสารเคมีควร มีการใช้อย่างระมัดระวังที่สุด อย่าให้หายใจหรือสัมผัสกับสารเคมีเข้าไปมาก ๆ จะทำให้เกิด อันตรายขึ้นได้มาก การปฏิบัติในการป้องกันตัวอย่างถูกต้องและใช้สารเคมีอย่างระมัดระวังจะเป็น การช่วยป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายจากพิษสารเคมีได้

กรณีศึกษาที่ 6

นางละมัย อายุ 46 ปี มีสมาชิกในครัวเรือน 5 คน มีพื้นเพเดิมอยู่ที่นี้ จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการทำสวนผักจะมีลูกชายอายุ 27 ปี มาช่วยทำสวนผักด้วย ได้ทำอาชีพปลูกผัก ขายมานาน 20 กว่าปีแล้ว แต่ปลูกไม่มาก มีพื้นที่เพาะปลูกผักเพียง 1 งาน ซึ่งจะมีรายได้ ประมาณ 3.000 บาทต่อปี ผักที่ปลูกจะมีเพียงชนิดเดียวคือผักกาดขาว และจำหน่ายให้กับแม่ค้าที่ มารับซื้อที่สวน เพื่อนำไปขายต่อที่ตลาดในเมืองขอนแก่น

การใช้สารเคมี

สารเคมีที่ใช้ฉีดพ่นป้องกันกำจัดศัตรูพืชนั้น ที่ใช้อยู่จะมี 2 ชนิดด้วยกันคือ พอสตริน และพาแทน ใช้ผสมรวมกันในการฉีดพ่นสารเคมีแต่ละครั้ง โดยคู่อัตราส่วนการผสมกับน้ำจากฉลากที่ภาชนะบรรจุแล้วผสมตามที่บอกมานั้น ซึ่งจะไม่เข้มข้นมากเกินไป โดยจะฉีดพ่นหลังจากปลูกผักแล้วประมาณ 4-5 วัน หลังจากนั้นก็จะฉีดพ่นสารเคมีป้องกันหนอนแมลงอีกทุก ๆ 4-5 วัน เช่นกัน สารเคมีที่ใช้นั้นจะใช้ไม่เปลืองและเข้มข้นมาก 1 ไร่ จะใช้สารพอสตรินเพียง 1 ขวด (500 ซีซี) และสารพาแทนอีก 1 ของ เท่านั้น และผักที่ปลูกมีพื้นที่ไม่มาก จึงไม่จำเป็นต้องยาที่แปลงผักก็จะดูแลไม่ทำให้มีหนอนเข้าขึ้นปกคลุมโดยไม่ได้ใช้สารเคมี ผักที่ปลูกจนโตได้ก็จะฉีดพ่นสารเคมีครั้งสุดท้ายทิ้งไว้ประมาณ 7 วัน จึงเก็บขาย

เวลาที่ฉีดพ่นสารเคมีจะเป็นช่วง 4 โมงถึง 5 โมงเย็น เพื่อยาจะได้ซึมเข้าไปในตอนกลางวัน และหนอนแมลงส่วนใหญ่ออกมากินผักตอนกลางวัน ทำให้สารเคมีที่ฉีดพ่นได้ผลดี ผักที่ปลูกนี้จะนำไปบริโภคเองด้วยโดยจะนำไปทำห่อสุกก่อนบริโภค และจะทิ้งระยะเวลาหลังฉีดพ่นสารเคมีเหมือนปกติที่เก็บผักไปขาย สำหรับผักที่คิดว่าจะมีการฉีดพ่นสารเคมีในปริมาณมากก็คือ ผักกะหล่ำดอก และผักกาดขาว ซึ่งจะมีอันตรายทั้งชาวสวนผักที่ต้องฉีดพ่นสารเคมี และถ้าทิ้งระยะเวลาหลังฉีดพ่นสารเคมีไม่นานก็จะมีอันตรายต่อผู้บริโภคด้วย

การปฏิบัติเมื่อฉีดพ่นสารเคมี

ในการใช้สารเคมีจะดูที่ฉลากบนภาชนะบรรจุ และใช้ที่ดวงสารเคมีที่ติดมากับสารเคมี ดวงสารเคมีและใส่หน้ากากไว้ก่อนจึงนำไปใช้

ในการฉีดพ่นสารเคมีทุกครั้งจะมีหลักในการป้องกันอันตรายโดยการฉีดพ่นสารเคมีอยู่เหนือลม ถ้าต้องการป้องกันอันตรายให้ได้ผลต้องใส่เสื้อผ้าแขนยาว กางเกงขายาว ปิดปากปิดจมูกและสวมถุงมือด้วย แต่เวลาปฏิบัติจริงจะสวมเสื้อผ้าแขนยาว ใส่ผ้าถุง สวมหมวก ปิดจมูกบ้างเป็นบางครั้ง เนื่องจากจะรู้สึกอึดอัดหายใจไม่ออกต้องเอาออก สำหรับการใส่เสื้อผ้าธรรมดาจะไม่สามารถป้องกันสารเคมีซึมเข้าตามเสื้อผ้าได้ หลังฉีดพ่นสารเคมีจะรีบอาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย เนื่องจากกลัวอันตรายจากสารเคมี และในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีจะไม่หยุดพักดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารระหว่างฉีดพ่นสารเคมี โดยจะรีบทำห่อเสร็จก่อน

อาการผิดปกติจากสารเคมีและการรักษา

เคยมีอาการผิดปกติจากสารเคมีที่ใช้ฉีดพ่นนานๆ ครั้ง จึงมีอาการแพ้สารเคมีครั้งหนึ่ง อาการที่เคยเป็นคือ มีเหงื่อออกตามร่างกายและเหนียวเหนียว ซึ่งคิดว่าเป็นอาการเพียงเล็กน้อย เท่านั้นเวลาเกิดอาการเหล่านี้ก็จะกินยาแก้แพ้ กินน้ำส้ม และพักผ่อนก็จะหายจากอาการดังกล่าว สำหรับอาการรุนแรงยังไม่เคยเป็น แต่ถ้าเป็นถึงกับหมดสติก็ต้องไปโรงพยาบาลให้หมอรักษา สำหรับลูกชายที่ช่วยหาสวนผักด้วยนั้นยังไม่เคยมีอาการผิดปกติอะไร

การกำจัดภาชนะบรรจุ

สารเคมีที่ใช้ส่วนใหญ่มักจะบรรจุในขวดแก้ว เมื่อใช้สารเคมีหมดแล้วก็จะเก็บรวบรวมไว้ แล้วนำไปฝังกลบ เนื่องจากกลัวอันตรายจากพิษของสารเคมี และในคำแนะนำที่ฉลากภาชนะบรรจุสารเคมีก็บอกไว้ว่าอย่างนั้นจึงทำตาม ไม่เคยนำภาชนะไปใช้ประโยชน์อื่นหรือนำไปขายเลย โดยเฉพาะอาหารจะไม่นำมาใช้ขวดสารเคมีเลยกลัวถูกสารเคมี แล้วกินอาหารเข้าไปจะได้รับอันตราย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

มีความคิดว่าการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในสวนผักนั้น จะมีการใช้กันน้อย สิ่งที่เป็นและสำคัญคือพยายามอย่าให้ถูกสารเคมีขณะใช้ และหลังฉีดพ่นสารเคมีแล้วต้องรีบอาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกายโดยเร็วให้สะอาด พยายามอย่าให้ร่างกายถูกสารเคมีนาน ๆ เนื่องจากเสื้อผ้าอาจมีสารเคมีติดอยู่ขณะฉีดพ่นจึงต้องระวังให้มาก

กรณีศึกษาที่ 7

นายประยัด อายุ 31 ปี ภรรยาอายุ 27 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่งงานแล้วมีบุตรหญิง 2 คน อายุ 7 ปี และ 6 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด 4 คน มีภูมิลำเนาอยู่ที่นี้ แต่เกิด และได้เริ่มทำอาชีพสวนผักมาเป็นเวลา 12 ปีแล้ว แต่ไม่ได้ทำมาก ใช้พื้นที่เพียง 1 งาน (100 ตารางวา) เท่านั้น มีรายได้ต่อปีจากการทำสวนผักประมาณ 4,000-5,000 บาท นอกจากนี้ในครอบครัวยังมีการทำนา และมีอาชีพรับจ้างทั่วไปอีกด้วย ผักที่ปลูกขายได้แก่บะเพรา

ใบแมงลัก และมะเขือเปาะ (มะเขือลาย) ซึ่งผักเหล่านี้จะสามารถเก็บไปขายได้เรื่อย ๆ ไม่ต้องใช้เวลาในการปลูกหรือดูแลมากนัก จะมีแม่ค้ามารับซื้อเองที่สวนผักเพื่อนำไปขายที่ตลาดในตัวเมืองขอนแก่น

ระยะเวลาเก็บเกี่ยวตั้งแต่เริ่มปลูก (ลงกล้าผัก) จนสามารถเก็บขายได้นั้น ใบแมงลักใช้เวลาสั้นที่สุดเพียง 20 วัน (ในช่วงหน้าหนาว) ก็สามารถเก็บขายได้แล้ว สำหรับใบกะเพราจะใช้เวลาประมาณ 30 วัน ส่วนมะเขือเปาะนั้นใช้เวลาประมาณ 45 วัน ในครอบครัวจะมีภรรยาช่วยรดน้ำผักด้วย แต่ไม่ได้ให้ช่วยฉีดพ่นสารเคมี

การใช้สารเคมี

ผักที่ปลูกขายนั้นจะใช้สารเคมีสำหรับป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพียงไม่กี่ชนิด ใบกะเพราและใบแมงลักจะใช้สารพอลิโคนฉีดพ่นในวันแรกที่ลงกล้า และพ่นตั้งตัวได้แล้วหลังจากนั้นอีก 10 วัน ก็จะฉีดพ่นสารเคมีอีก และจะฉีดพ่นสารเคมีทุก ๆ ประมาณ 10 วัน โดยจะผสมสารเคมี 1 ซ็อนแกง (ประมาณ 10 ซีซี) ต่อน้ำ 10 ลิตร (ใช้อัตราส่วนผสมตามที่บอกไว้บนฉลากภาชนะบรรจุสารเคมี) และถ้าฉีดพ่นสารเคมีแล้วจะทิ้งไว้ประมาณ 5-7 วัน ก็จะเก็บขาย สำหรับมะเขือเปาะจะใช้สารแลนเอนและทามารอนผสมเข้าด้วยกัน โดยจะใช้สารเคมี 2 ซ็อนแกงต่อน้ำ 20 ลิตร ใช้ฉีดพ่นในวันแรก หลังจากนั้นอีก 14 วัน จะฉีดพ่นสารเคมีอีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นจะฉีดพ่นสารเคมีอีกทุก ๆ 7 วัน แต่ถ้ามะเขือออกดอกก็จะฉีดพ่นสารเคมีบ่อยขึ้น ประมาณ 2-3 วันต่อครั้ง ถ้าจะเก็บขายจะเว้นระยะฉีดพ่นสารเคมีประมาณ 5-7 วัน ซึ่งมะเขือเปาะจะใช้สารเคมีมากกว่าและเปลืองกว่า ในการปลูกมะเขือเปาะแต่ละรุ่นจะเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องสารเคมีป้องกันหนอนแมลงประมาณ 500-600 บาท สารเคมีที่ใช้นี้ก็ได้รับการแนะนำจากร้านจำหน่ายสารเคมี และจะไปซื้อจากร้านค้าในตัวเมืองขอนแก่นทุกครั้ง

พืชผักที่มีการฉีดพ่นสารเคมีมาก ๆ นั้น คิดว่ามะเขือเปาะจะมีการใช้สารเคมีมากที่สุด โดยเฉพาะช่วงออกดอกออกผล เพราะถ้าไม่ฉีดพ่นสารเคมีมาก แมลงและหนอนจะมาเจาะทำลายเสียหายทำให้ไม่เหลือผลได้ขายเลย

การฉีดพ่นสารเคมีจะทำในช่วงเวลา 17.00 น. ถึง 17.45 น. เนื่องจากเนื้อที่ไม่มาก ไม่ต้องฉีดพ่นนาน และการฉีดพ่นสารเคมีในตอนเย็นจะช่วยให้ไม่วิงเวียนศีรษะหลังฉีดพ่น และสารเคมีก็จะไม่ไปลวกผักทำให้เหี่ยวเฉาเหมือนฉีดพ่นช่วงที่มีแดดจัด ๆ

การปฏิบัติเมื่อนัดฟันสารเคมี

ทุกครั้งที่มีการนัดฟันสารเคมีจะใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว สวมถุงมือ และใช้ผ้าปิดจมูกเพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีถูกตัว ถ้าลมแรงจะนัดสารเคมีโดยยืนอยู่เหนือลม แต่ถ้าลมไม่แรงก็จะนัดฟันธรรมดา ถ้าต้องป้องกันสารเคมีให้ได้ผลควรป้องกันทุก ๆ ส่วนของร่างกาย รวมทั้งสวมรองเท้านบูทด้วย แต่สำหรับการปฏิบัติจริง ๆ แล้วไม่ได้ใช้ คิดว่าเสื้อผ้าธรรมดาก็สามารถช่วยป้องกันอันตรายได้ เพราะขณะทำงานก็จะระวังไม่ให้สารเคมีหกรดใส่เสื้อผ้าอยู่แล้ว ส่วนพักที่ทำอยู่นี้ก็จะนัดฟันและผสมสารเคมีเองไม่ได้ให้ภรรยาทำ (จะให้ช่วยเฉพาะรดน้ำผัก) เวลาที่ผสมสารเคมีจะต้องยืนอยู่เหนือลม ผสมสารเคมีเสร็จจะใช้น้ำคน ขณะผสมสารเคมีก็จะแต่งกายป้องกันเช่นเดียวกัน และก็จะสวมใส่ถุงมือด้วย บางครั้งถ้าราคาญก็จะไม่ใส่ถุงมือขณะผสมหรือนัดฟันสารเคมี ขณะนัดฟันสารเคมีก็จะไม่หยุดพัก และหลังจากนัดฟันสารเคมีเสร็จแล้วจะล้างมือด้วยฟองซักฟอกก่อนให้สะอาด แต่ไม่ได้อาบน้ำทันทีเลย

อาการผิดปกติจากสารเคมีและการรักษา

หลังจากนัดฟันสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแล้ว นานหลาย ๆ ครั้งจึงจะมีอาการผิดปกติครั้งหนึ่ง อาการที่เป็นก็จะไม่มากเพียงวิงเวียนศีรษะ เมื่อมีอาการผิดปกติก็จะซื้อยากินเองก็จะหาย ไม่เคยเป็นมาก แต่เคยได้ยินว่าคนที่มีอาการรุนแรงมากจะอาเจียนและถ่ายเหลว เพื่อนบ้านที่ทำสวนผักเช่นเดียวกันก็เคยอาเจียน และเวียนศีรษะ ต้องเข้าโรงพยาบาลรักษาตัว สำหรับภรรยาไม่เคยใช้สารเคมี ไม่เคยมีอาการผิดปกติอะไร

การกำจัดภาชนะบรรจุ

สารเคมีที่ใช้จะบรรจุในภาชนะขวดแก้ว อลูมิเนียม และพลาสติก เมื่อใช้สารเคมีหมดแล้วจะกอง ๆ ไว้เมื่อมากก็จะทำการฝังกลบ หรือถ้ามีคนรับซื้อของเก่าเข้ามาในบ้านก็จะเก็บไปขายให้ ไม่เคยนำภาชนะเปล่ามาใส่ของ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใ้ก็ตาม กลัวอันตรายจากสารเคมีที่ติดอยู่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สารเคมี

ในการใช้สารเคมีเหล่านี้ ควรมีการระมัดระวังมาก ๆ ขณะฉีดพ่นต้องยืนอยู่เหนือลม และมีผ้าปิดจมูกป้องกันไม่ให้หายใจเอาสารเคมีเข้าไป เคยได้รับความรู้ในเรื่องการป้องกันอันตรายและการใช้สารเคมีให้ปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่เข้ามาอบรมในหมู่บ้าน แต่ยังไม่ค่อยรู้เพิ่มเติมในเรื่องชนิดของสารเคมีที่เหมาะสมกับชนิดของผัก การใช้สารเคมีและการฉีดพ่นที่ถูกต้อง และได้ผล รวมทั้งเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันอันตรายด้วย เนื่องจากหาซื้อลำบากและคิดว่าป้องกันไม่ค่อยได้ผลเท่าใดนัก